

Nationell, regional och lokal implementering av EU direktiv med havsdirektiv och integrerad kustzonsförvaltning som exempel

Mikael Hildén, prof.
Finlands miljöcentral
klimatprogrammet

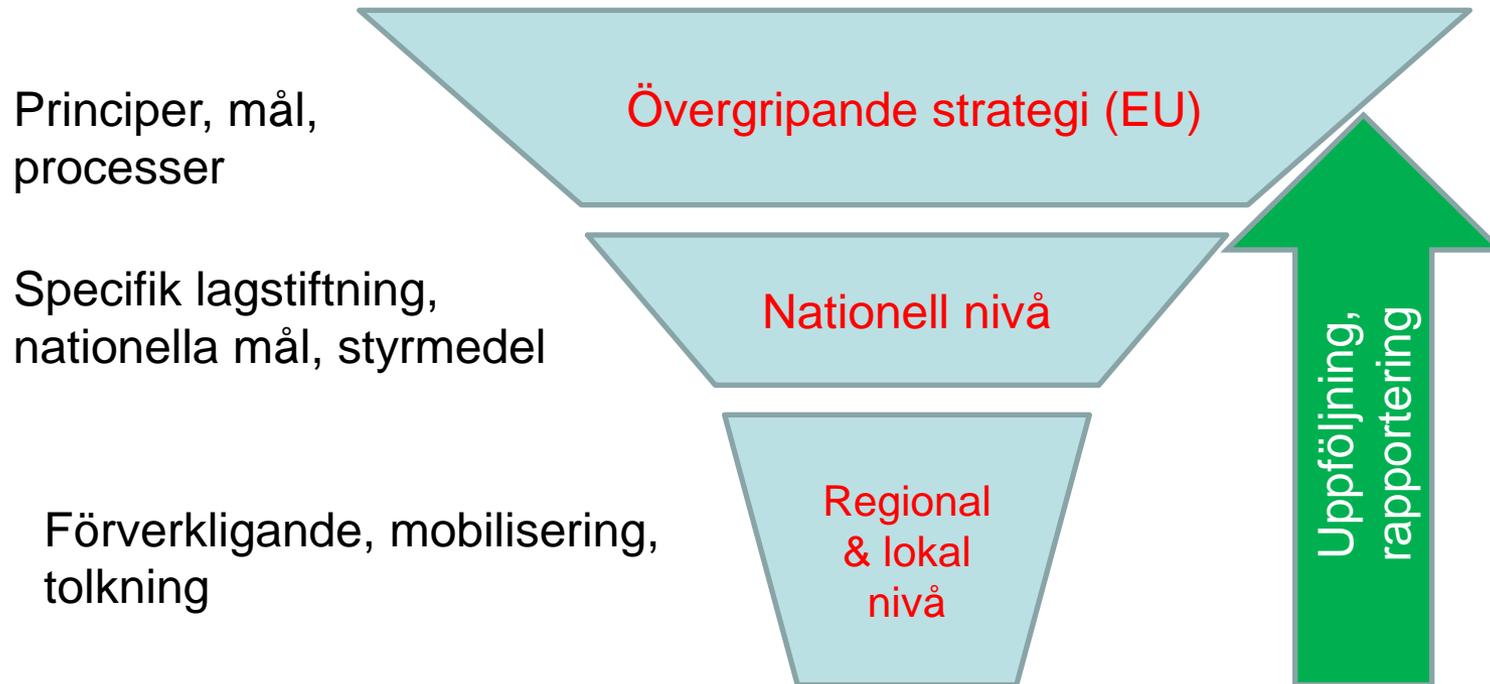
Det finns en stark politisk vilja att skydda hav i allmänhet och Östersjön i synnerhet

- EUs marina strategi (övergripande strategi)
 - Vattenramdirektivet
 - Havsstrategidirektivet
 - Rekommendationen om integrerad förvaltning av kustzoner (ICZM)
 - Östersjöns handlingsplan (HELCOM: BSAP)
 - Parlamentarikerinitiativ, europeiska, nordiska och nationella
 - Regeringsinitiativ: program, handlingsplaner
 - Även annan relevant lagstiftning: t.ex. habitatdirektivet
- "Havets goda ekologiska status" är accepterat som mål

Vad betyder implementering?

- EU-lagstiftningen transponeras=införlivas i den nationella lagstiftningen – I detta fall i Finland: Lag om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen 30.12.2004/1299 (§ 1):
 - ”Planeringen av vattenvården och havsvården utförs och verkställs genom samordning och sammanfallande målsättningar.”
 - ”I fråga om havsvårdsförvaltningen tillämpas ekosystemansatsen för hanteringen av belastning och påverkan på den marina miljön till följd av mänsklig verksamhet, så att uppnåendet av en god miljöstatus i den marina miljön eller de marina ekosystemens förmåga att reagera på förändringar orsakade av mänsklig verksamhet inte äventyras, samtidigt som en hållbar användning av marina varor och tjänster möjliggörs.”
- Rekommendationer såsom den om integrerad kustförvaltning transponeras inte, utan beaktas ”i mån av möjlighet”

Teori

Många nivåer och parallella processer i förvaltningen

- Varje nivå består av många olika parallella enheter som kan samverka, eller vara neutrala eller antagonistiska i förhållande till varandra.
- Delvis oberoende strategier kan uppstå på vilken nivå som helst; lagstiftningen lämnar rum för tolkning och "fri" aktivitet

Vilken kunskap behövs för att tillämpa direktiv nationellt, regionalt och lokalt?

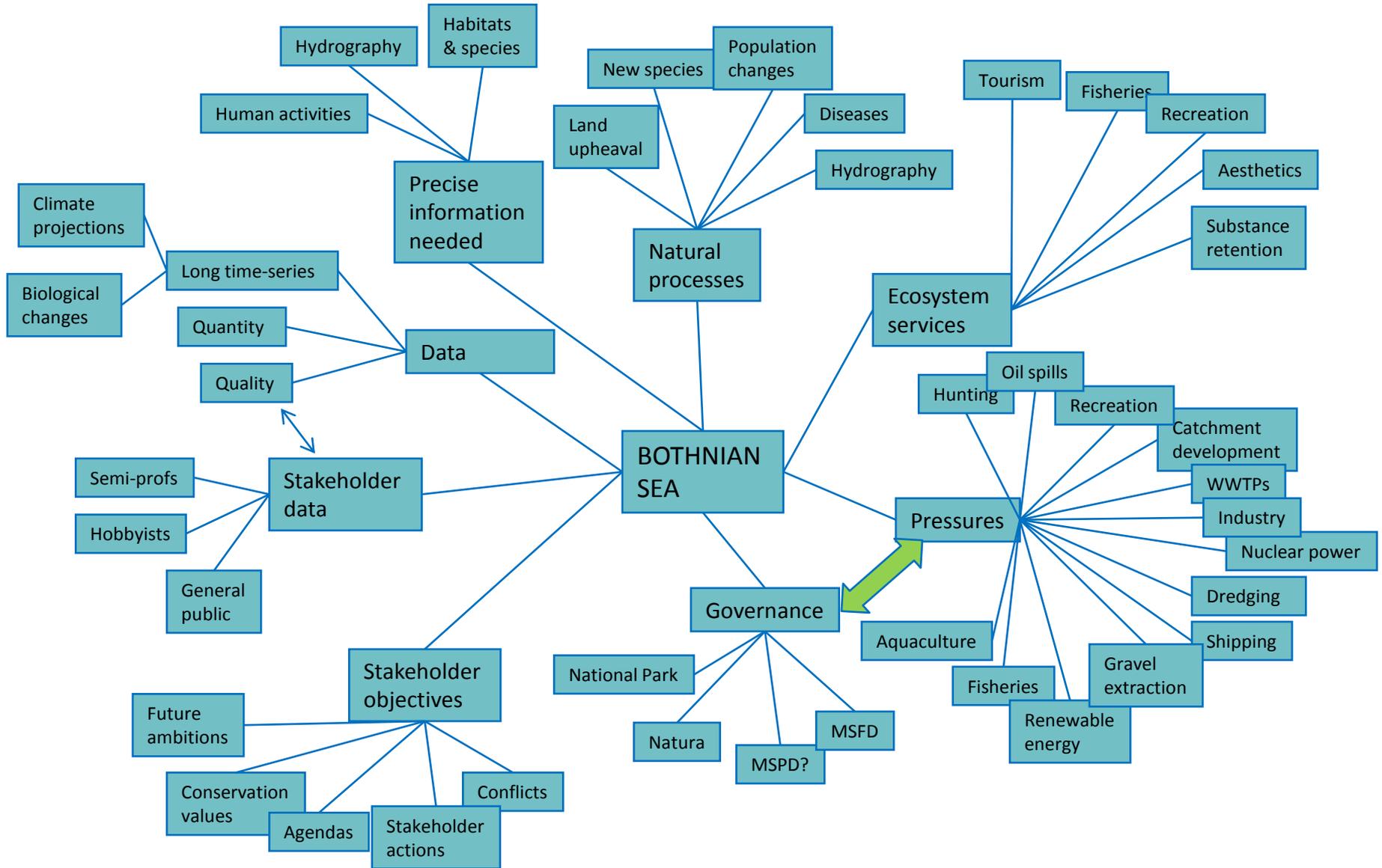
- Grundkunskap om själva havet:
 - När är tillståndet gott ?– Kommissionens beslut om hur ett gott ekologiskt tillstånd kan bestämmas (2010/477/EU)
 - Hur förändras havets tillstånd till det bättre eller det sämre, hur sker förändringarna?
 - **Varför sker förändringar?**

"DPSIR"

- Havet är ett socio-ekologiskt komplex
- Förståelsen av havet förutsätter förståelse av de mänskliga processer som påverkar och påverkas av Österjön
 - Varför vidtas (inte) åtgärder som påverkar havets tillstånd:
ekonomi/politik/juridik/teknik/sociologi/psykologi?
 - Vilka åtgärder är (o)möjliga och vilka är de mekanismer och processer som leder till önskade effekter?
 - **Hur sammanjämka olika intressen?**
 - Hur lösa de konflikter som inte kan undvikas mellan olika former av utnyttjande?

FACTORS IN THE BOTHNIAN SEA CASE

Lag om Bottenhavets nationalpark 8.4.2011/326

1 §

Nationalparken

För att skydda naturen under vattenytan på öppet hav i Bottenhavet, dess skärgård och kobbar, kustens våtmarker och de arter som förekommer där och för att vårda deras naturliga omgivning, för att bevara natur- och kulturarvet samt för intresset för naturen, undervisning och forskning liksom även för uppföljning av förändringar i miljön inrättas Bottenhavets nationalpark som är en sådan nationalpark som avses i naturvårdslagen ([1096/1996](#)).

När Bottenhavets nationalpark inrättas tryggas dessutom ett livskraftigt yrkesfiske genom att särskilt skyddet och återupplivandet av naturliga fiskbestånd främjas och djurbestånd som är skadliga för fisket regleras.

...

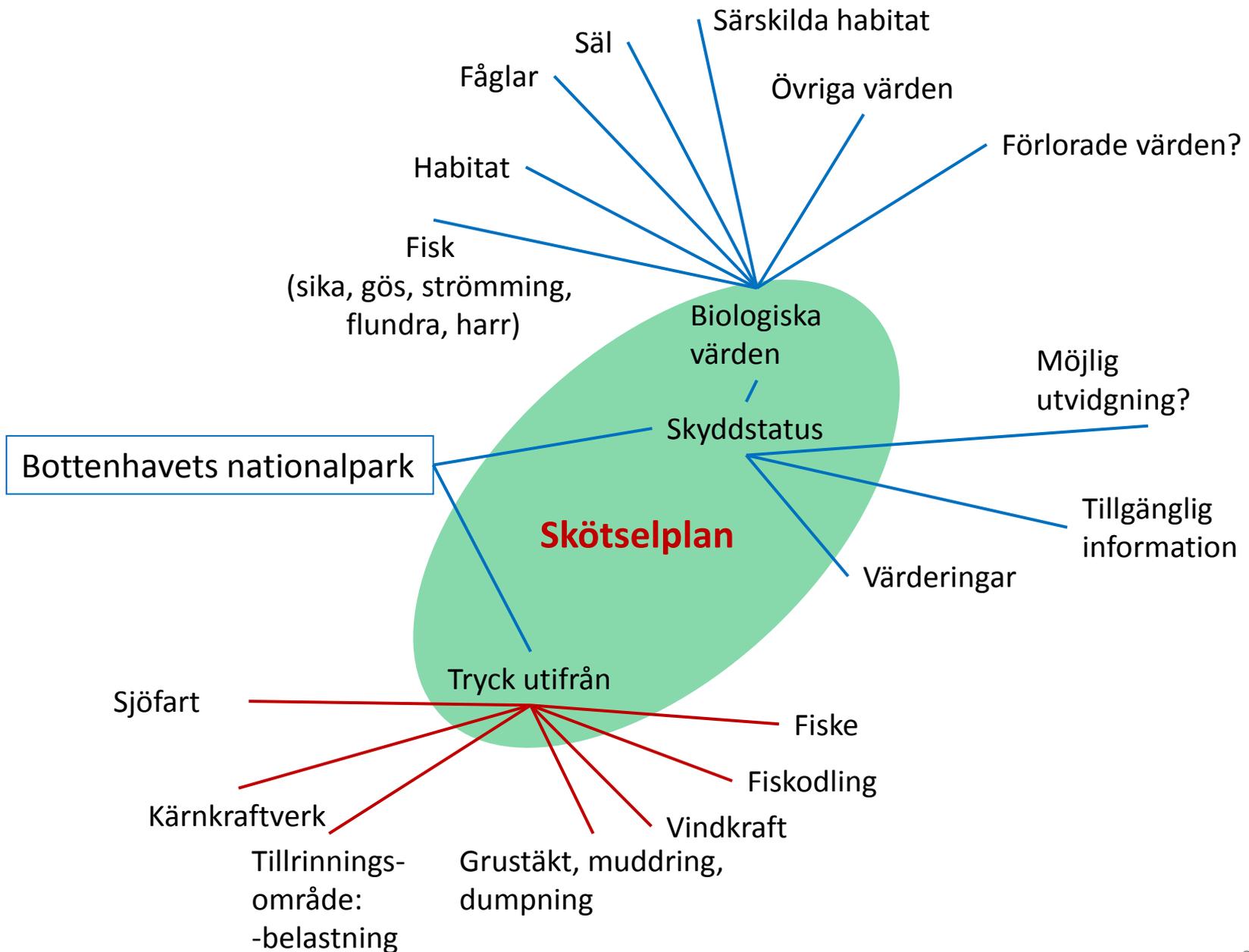
4 §

Fiske

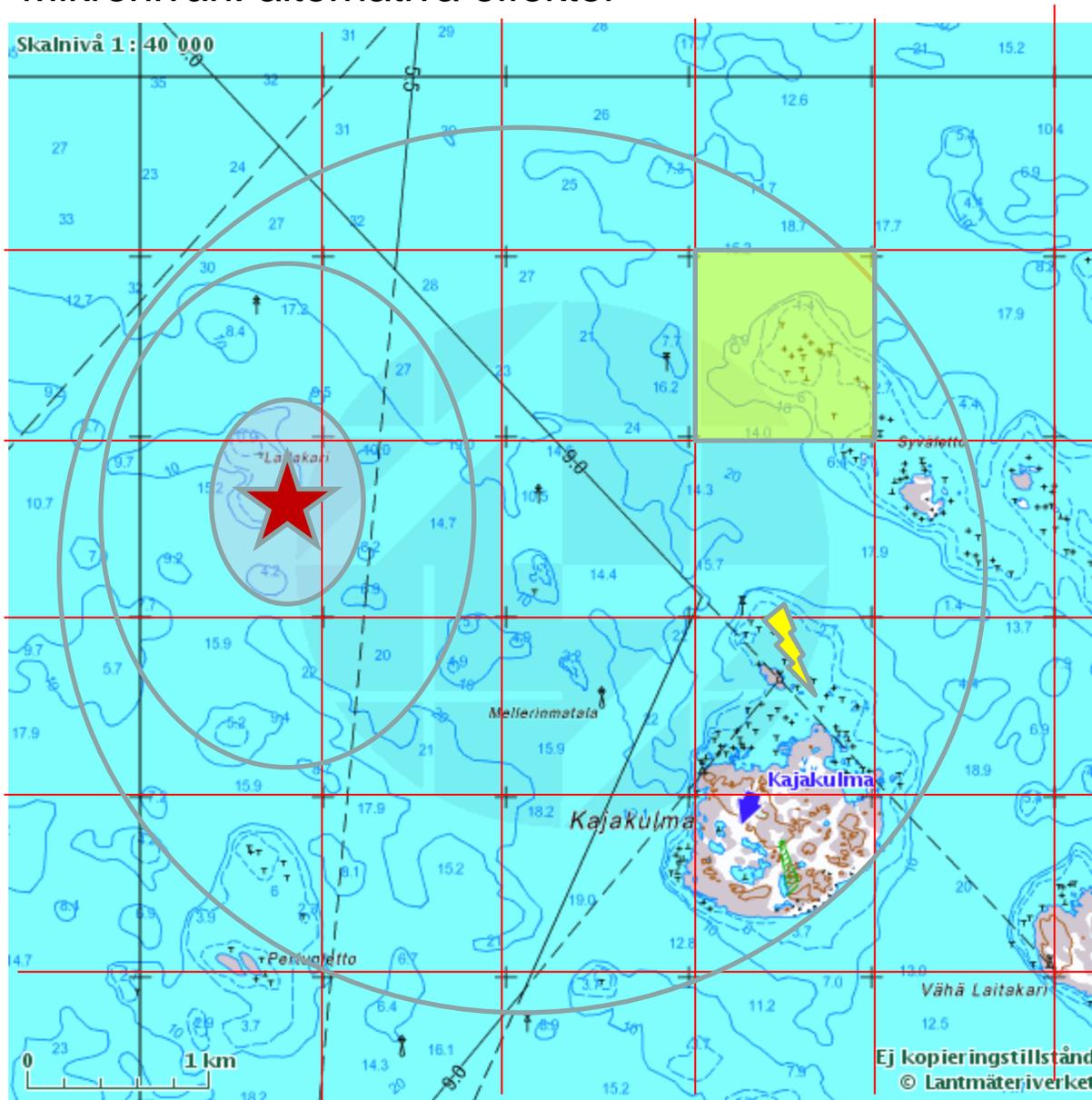
Trots bestämmelserna om fridlysning i 13 § i naturvårdslagen är fiske tillåtet i Bottenhavets nationalpark på statens område enligt vad som föreskrivs i 6 § i lagen om fiske ([286/1982](#)).

Regional nivå

Mikronivån: alternativa effekter

”Transformationmatris”

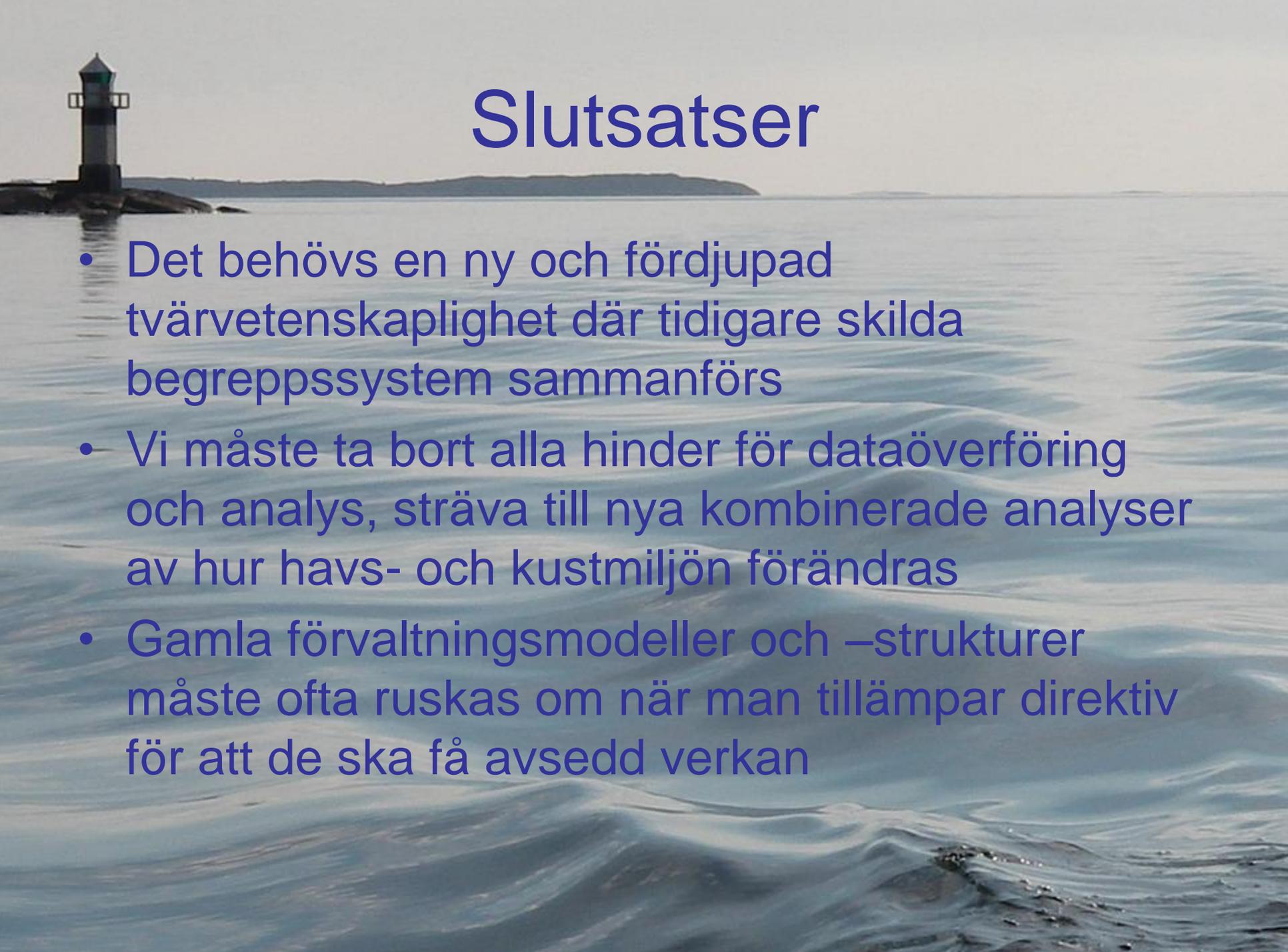
	Nuvarande tillstånd			
Framtida tillstånd	<u>Utmärkt</u>	Gott	Nöjaktigt	Dåligt
Utmärkt	0,8	0,1	0,05	0
Gott	0,2	0,8	0,1	0,05
Nöjaktigt	0	0,1	0,8	0,1
Dåligt	0	0	0,15	0,85

Vilka faktorer påverkar sannoligheterna och i vilken riktning drivs de?

- Mänskliga ingrepp
- Klimat
- Övriga externa faktorer...

Utvärdering behövs i tillämpning av lagstiftning

- Det vi gör idag syns (om alls) långt i framtiden
 - Vi måste behärska och förstå processerna: "DPSIR" från början till slut
 - Vi måste gå från land (luft) till kust till hav och tillbaka igen
 - Vi lever i en föränderlig värld, vi måste dels lära oss av våra egna tilltag, dels följa med vad som sker oberoende eller ovanom dem

Slutsatser

- Det behövs en ny och fördjupad tvärvetenskaplighet där tidigare skilda begreppssystem sammanförs
- Vi måste ta bort alla hinder för dataöverföring och analys, sträva till nya kombinerade analyser av hur havs- och kustmiljön förändras
- Gamla förvaltningsmodeller och –strukturer måste ofta ruskas om när man tillämpar direktiv för att de ska få avsedd verkan

Marine Spatial Planning in a Changing Climate (MARISPLAN)

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=395690&lan=fi&clan=en>

